

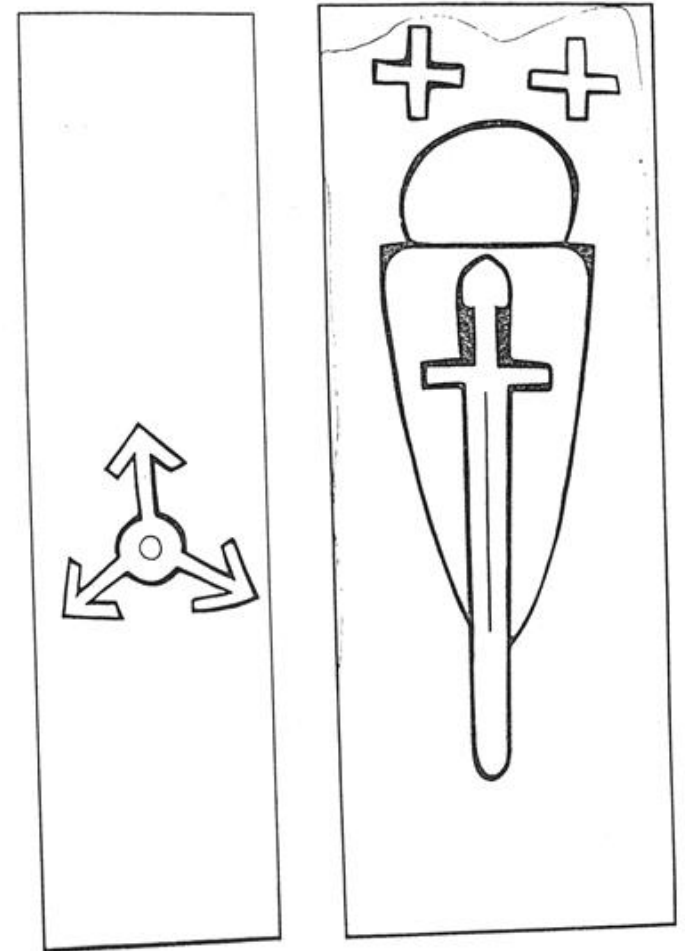
AS – Šlechta III

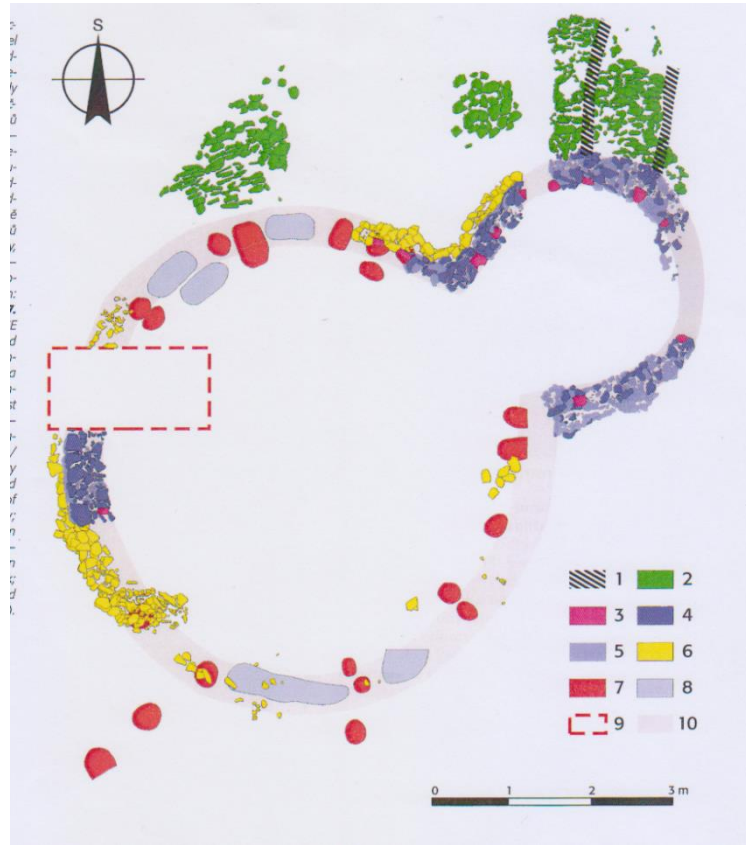
Pohřbívání šlechticů a projevy šlechty v archeologických pramenech

Pohřby šlechticů

- **rodinní příslušníci šlechty pohřbívání v interiérech kostelů (→ patroni) a v klášterech (→ zakladatelé, donátoři)**
- **cílem šlechty bylo zajistit si pohřeb v klášteře, kterému věnovali část majetku**
- **pohřeb významného velmože se mohl vyrovnat pohřbu panovníka; hroby kryté náhrobníky s heraldickou výzdobou**
- **hroby zakladatelů na ose kostela (v interiéru)**

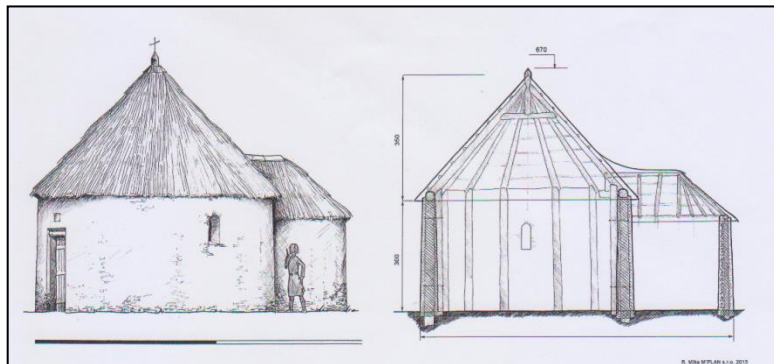

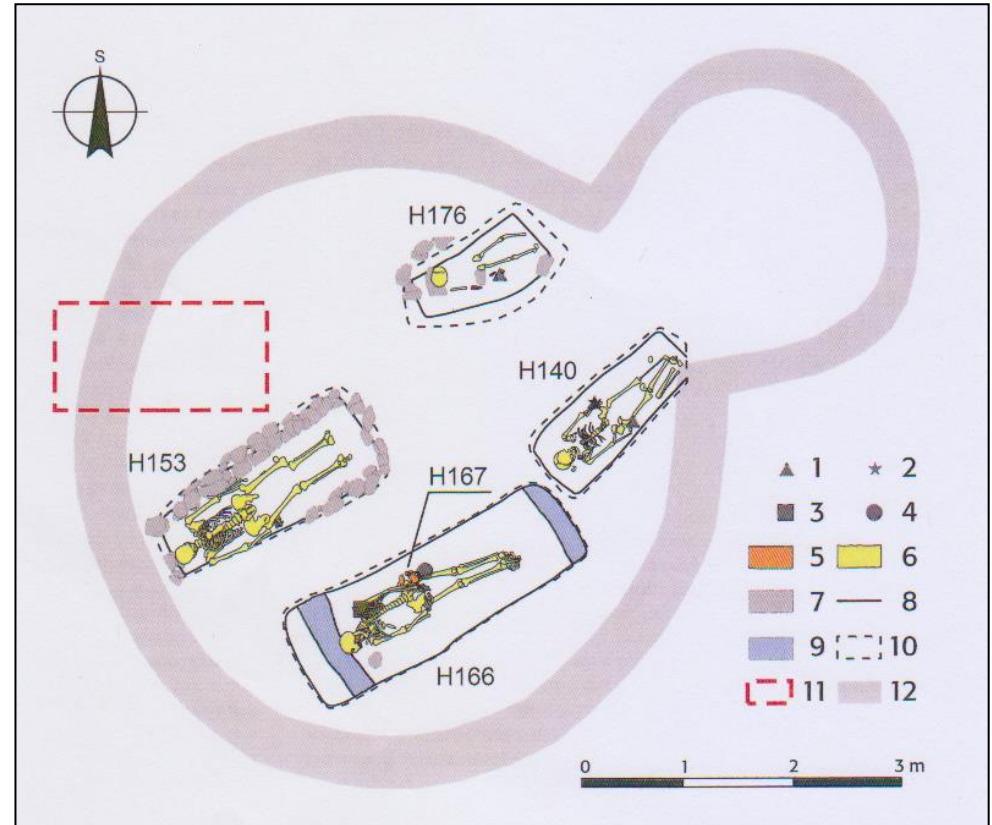
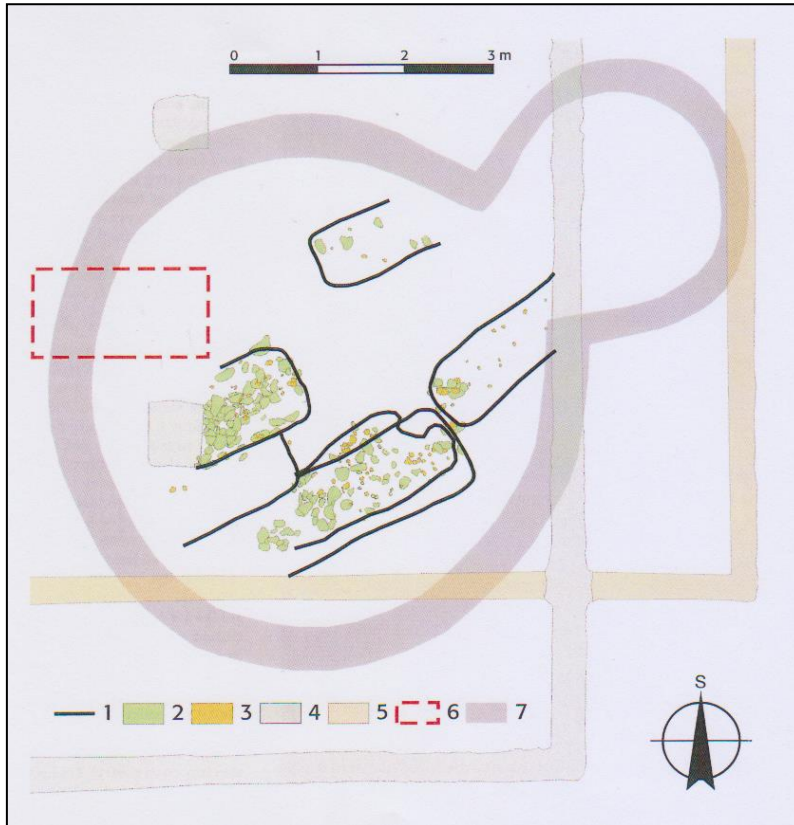
Velehrad, klášter cisterciáků, od 1261 pohřby šlechticů s náhrobníky zdobenými heraldickými figurami

Pohansko u Břeclavi

Rotunda na severovýchodním předhradí 9.-10. století

Pohansko u Břeclavi

**Hroby v interiéru rotundy
Na ose hrob správce hradiska (H 153)**

H 153 – muž, senilis, 187 cm

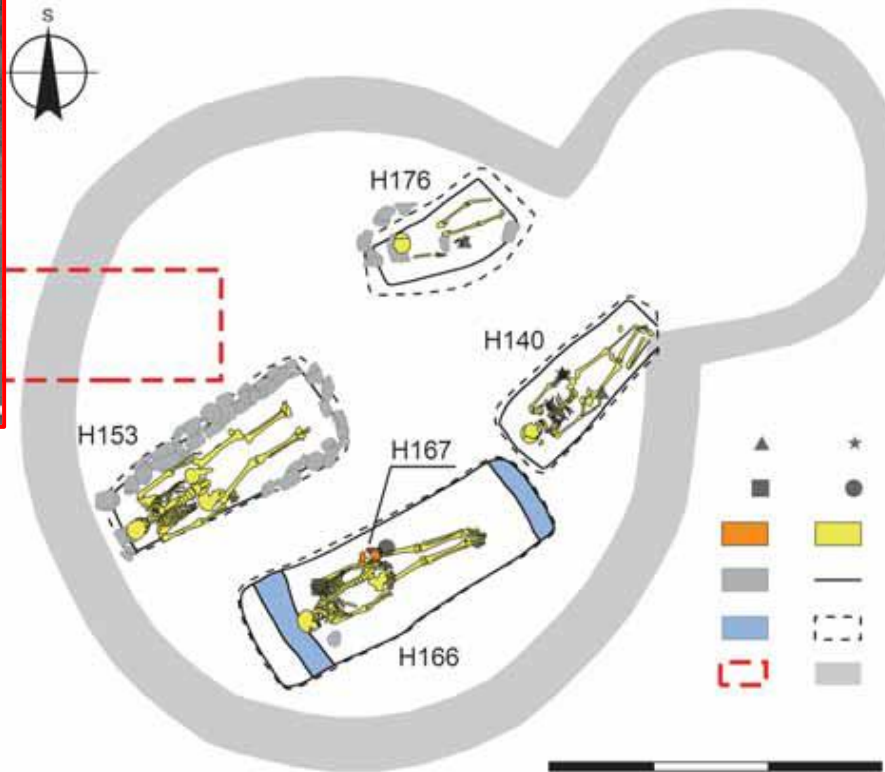
Správce a jeho rodina?

H153, ♂, nad 60 let, 187 cm

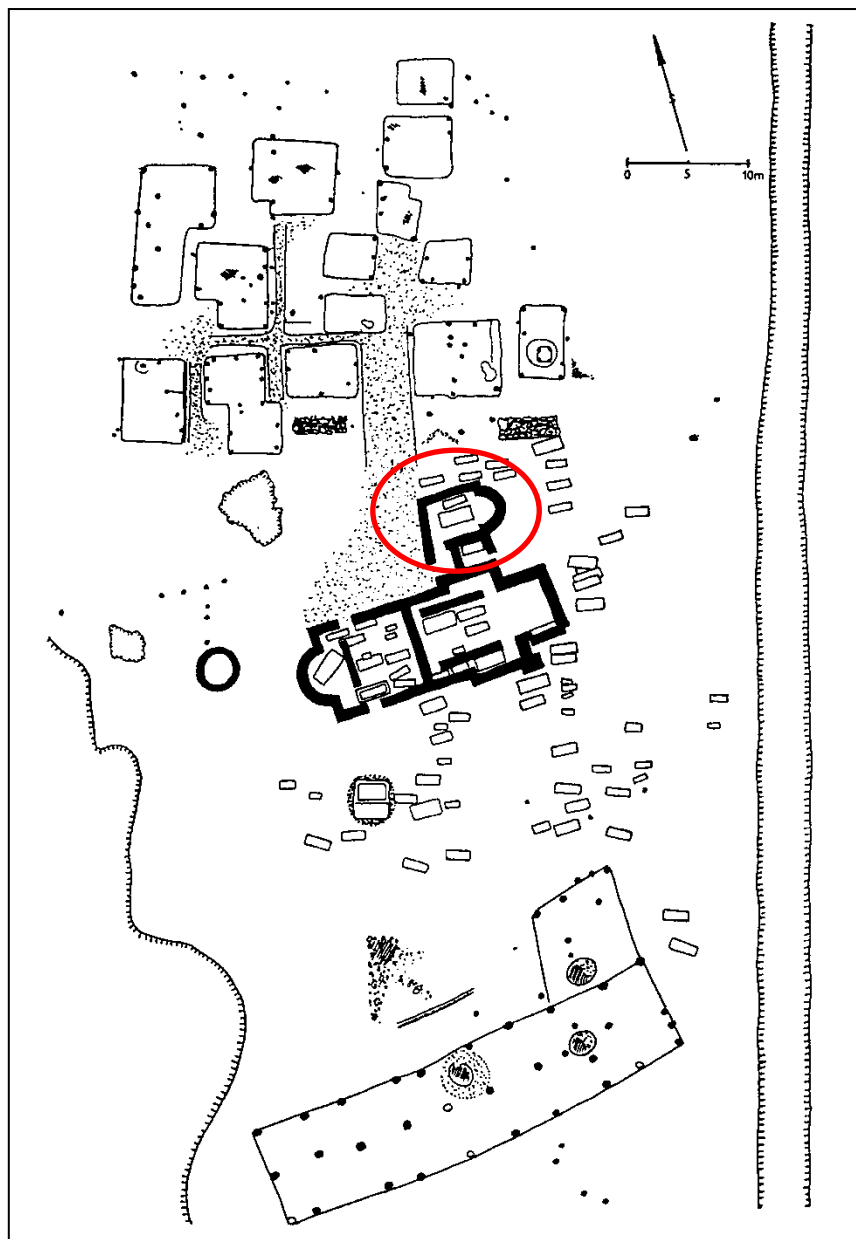
H140, D, 12 let, 147 cm

H176, D, 6 let, 100 cm

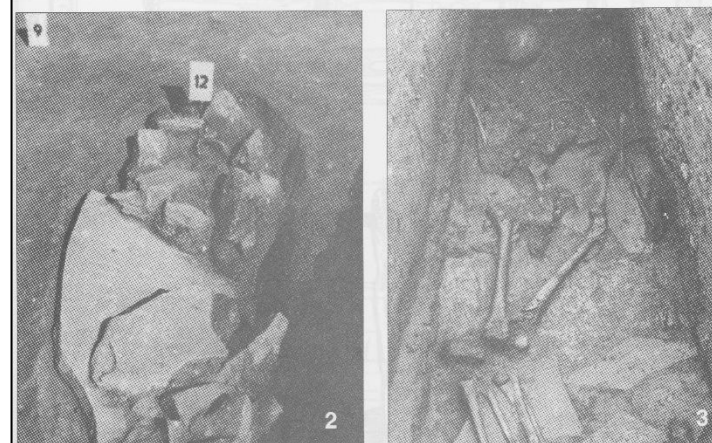
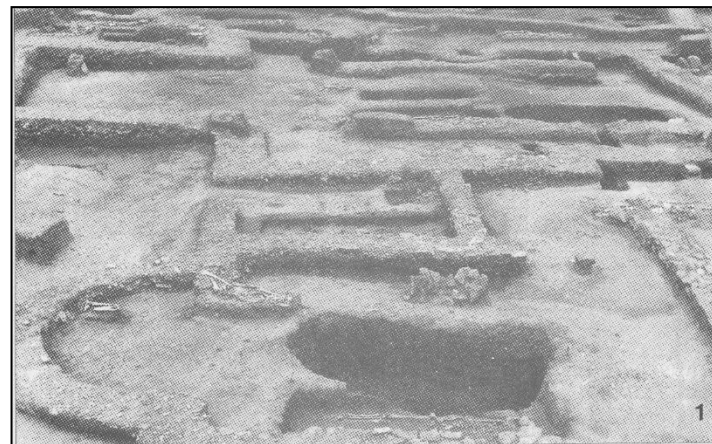
H166, ♂, 30-40 let, 170 cm
+ H167, D, 18 m

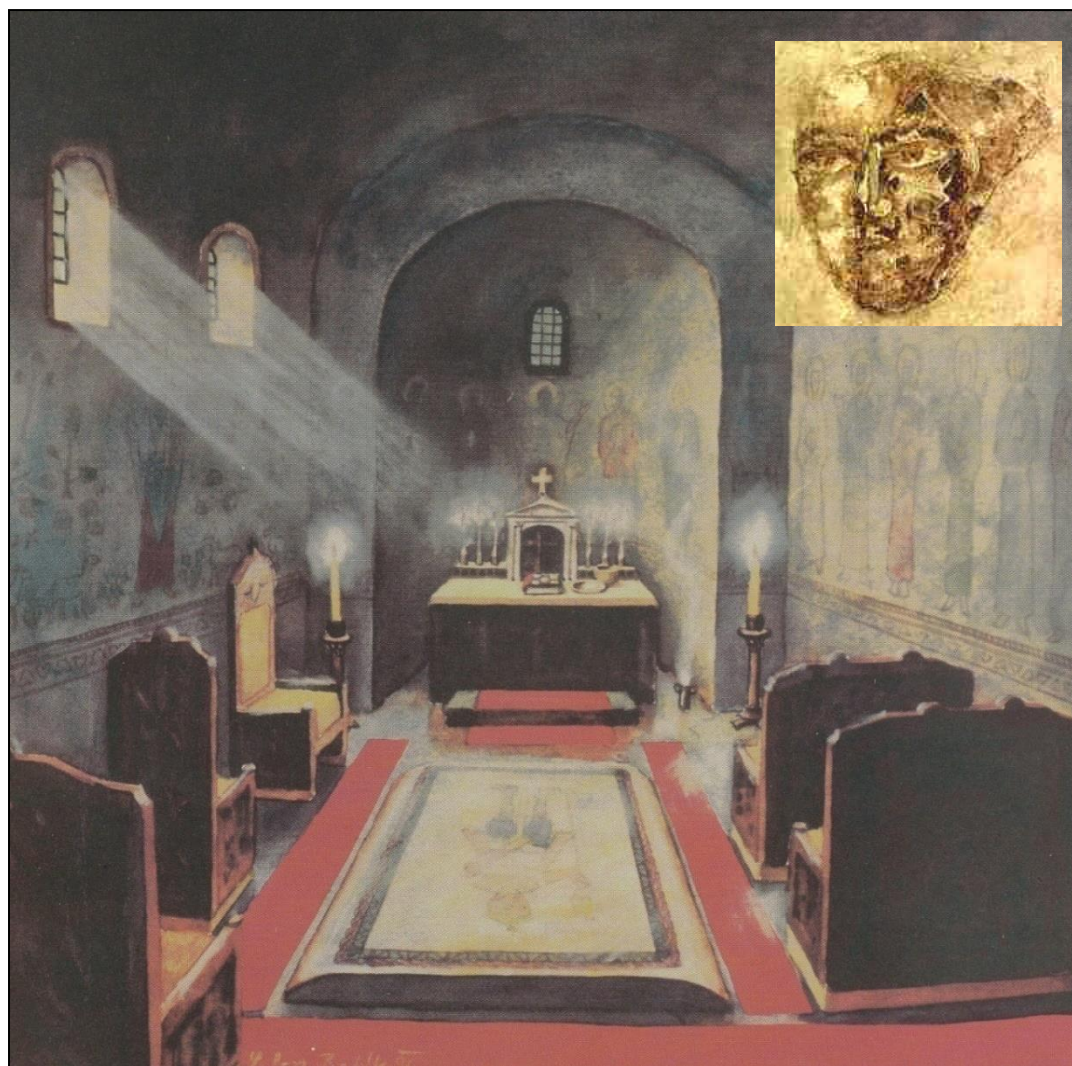
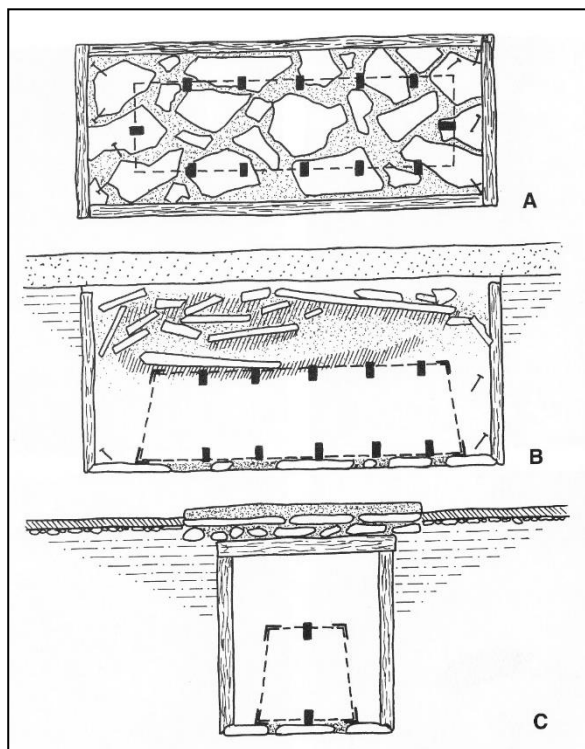
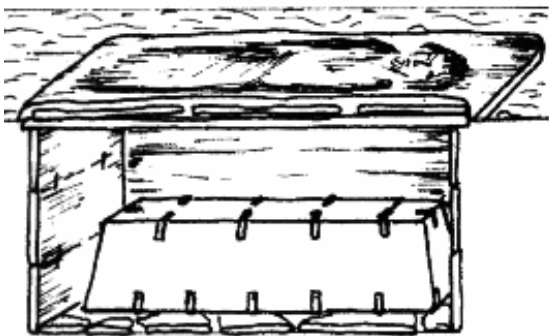
Sady u Uh. Hradiště

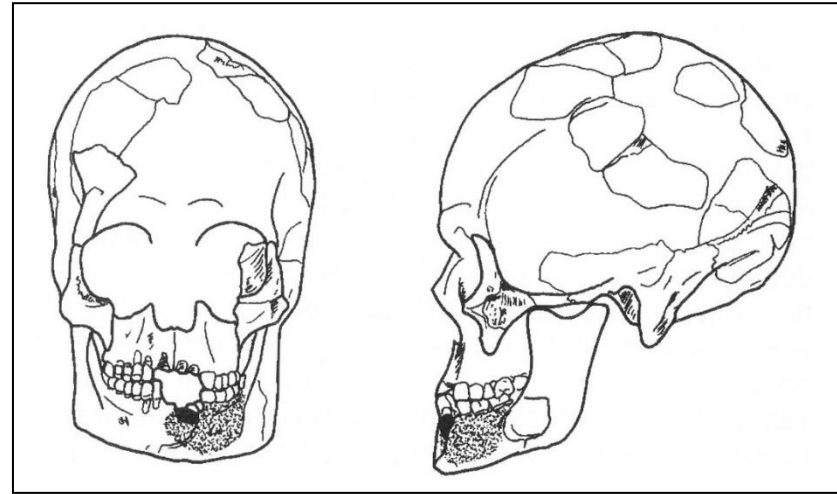
Honosný hrob velmože H12/59

Konstrukce hrobu

kovaná rakev, vydřevený sarkofág v samostatné hrobní kapli církevního komplexu

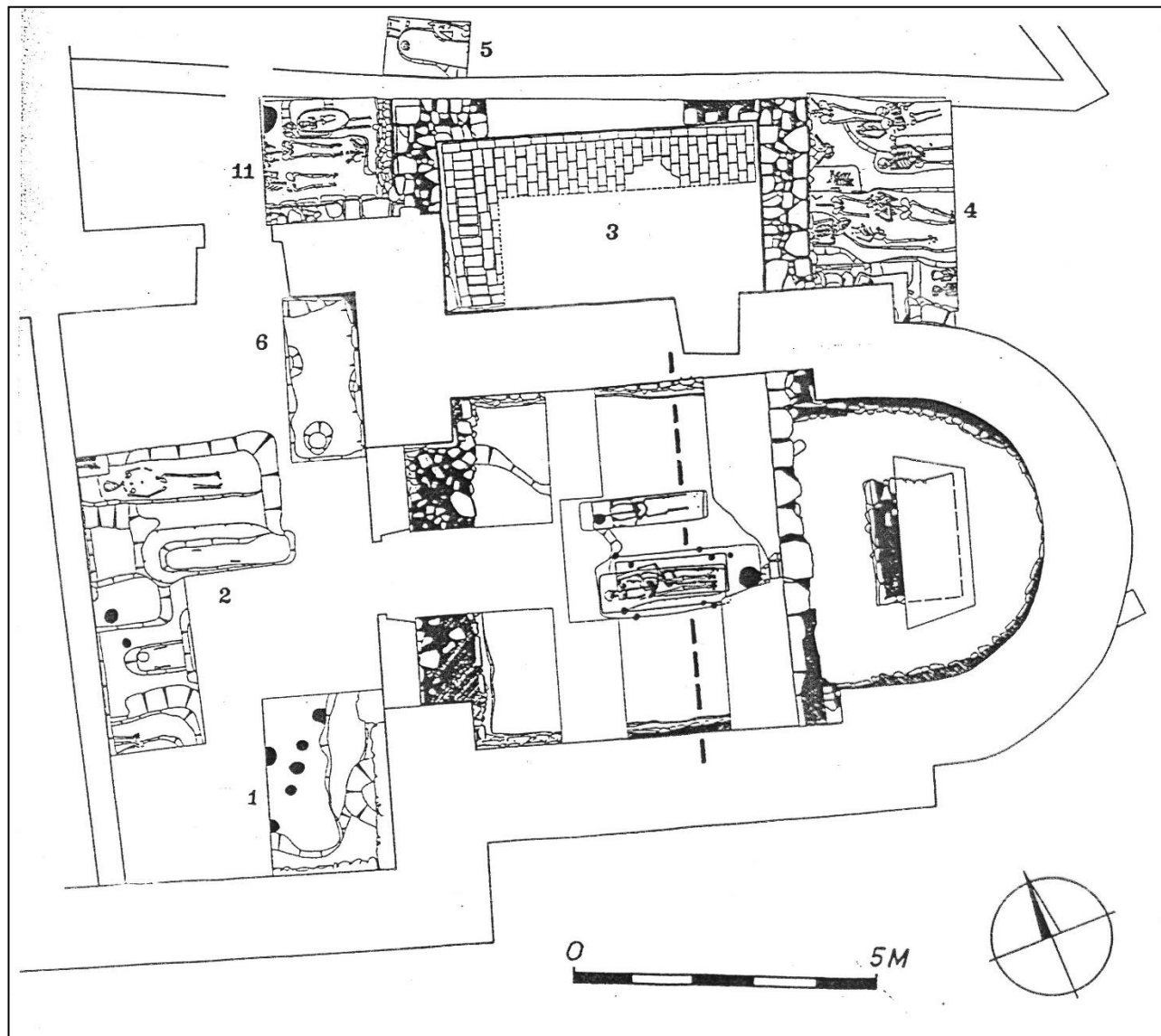
**Muž, 45-50 let, robustní, výška 175 cm,
folikulární cysta na mandibule; zevní zvukovod
má neobvyklý tvar kornoutu skloněného šikmo
dolů k okraji bubínkové kosti**

**Možná genetická příbuznost s Přemyslovci
(→ kníže Bořivoj I.)**

Kníže/král Svatopluk (†894)

Pomezí, kostel sv. Jana Křtitele, 13. stol.

Dvojhrob:
Spodní (muž, 20 let),
svrchní (muž, 40-50 let,
zranění), vedle muž 40
let.

Tasov

Archeologický výzkum v Tasově

- ÚA PŘF MU, ÚAPP Brno, 2007-2013
- rotunda, kostela sv. Petra s obdélnou lodí a pohřební kaple sv. Jiří
- hřbitov, 123 kostrových hrobů
- pohřeb 2 členů šlechtické rodiny erbu křídla

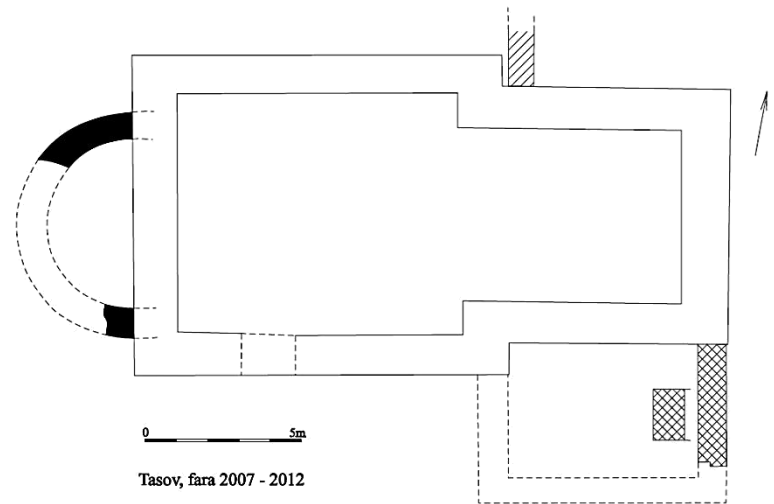

Tasov

Vlastnický kostel sv. Petra, rodinná hrobka/pohřební kaple sv. Jiří

13. až 14. století

Tassenberg (Dub), Hrádek

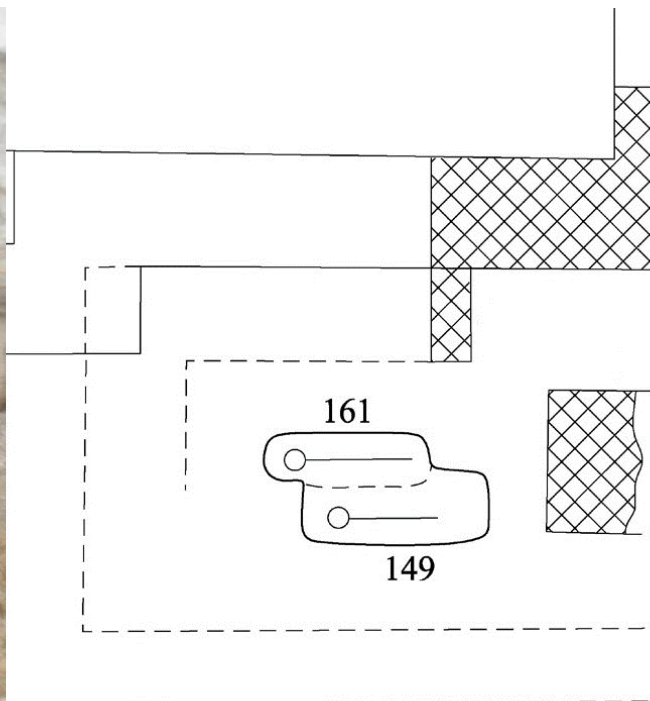

Tasov, fara 2007 - 2012

Pohřební kapele sv. Jiří

Pohřební kaple sv. Jiří

H 149 (1.pol. 14. století)

obdélníková hrobová jáma 1,9 x 0,7 m, orientace Z – V; zbytky rakve, hřebíky; na dně kostra dospělého jedince uložená na zádech, horní končetiny podél těla, pokrčené v lokti a směřující do oblasti pánve

H 161 (13./14. století)

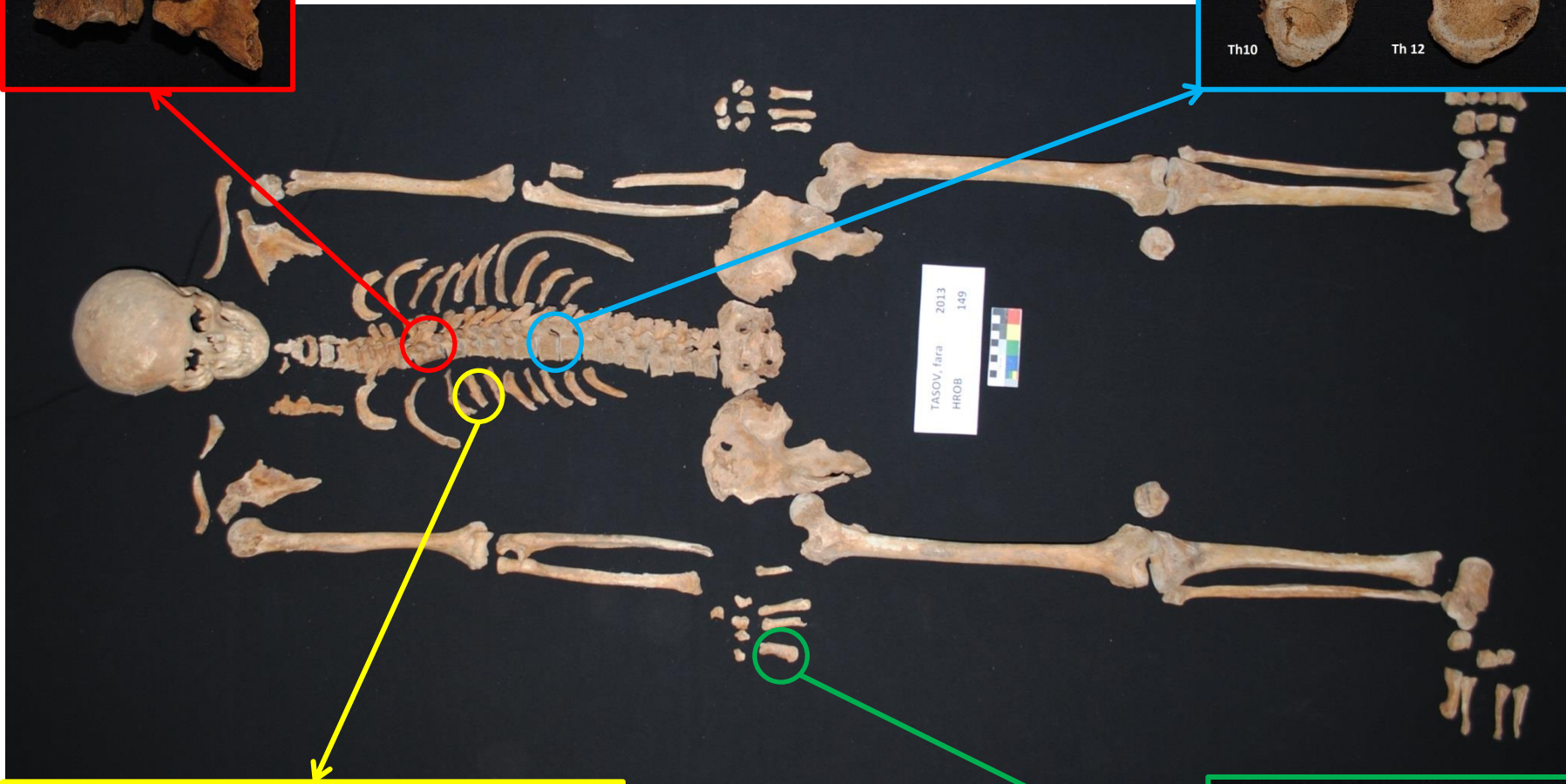
obdélníková hrobová jáma 1,8 x 0,6 m, orientace Z – V; zbytky rakve, hřebíky a dvě masivní bronzové kruhové přezky; na dně hrobové jámy kostra dospělého jedince uložená na zádech a s horními končetinami podél těla

95110 Antropologie středověku

Hrob 149

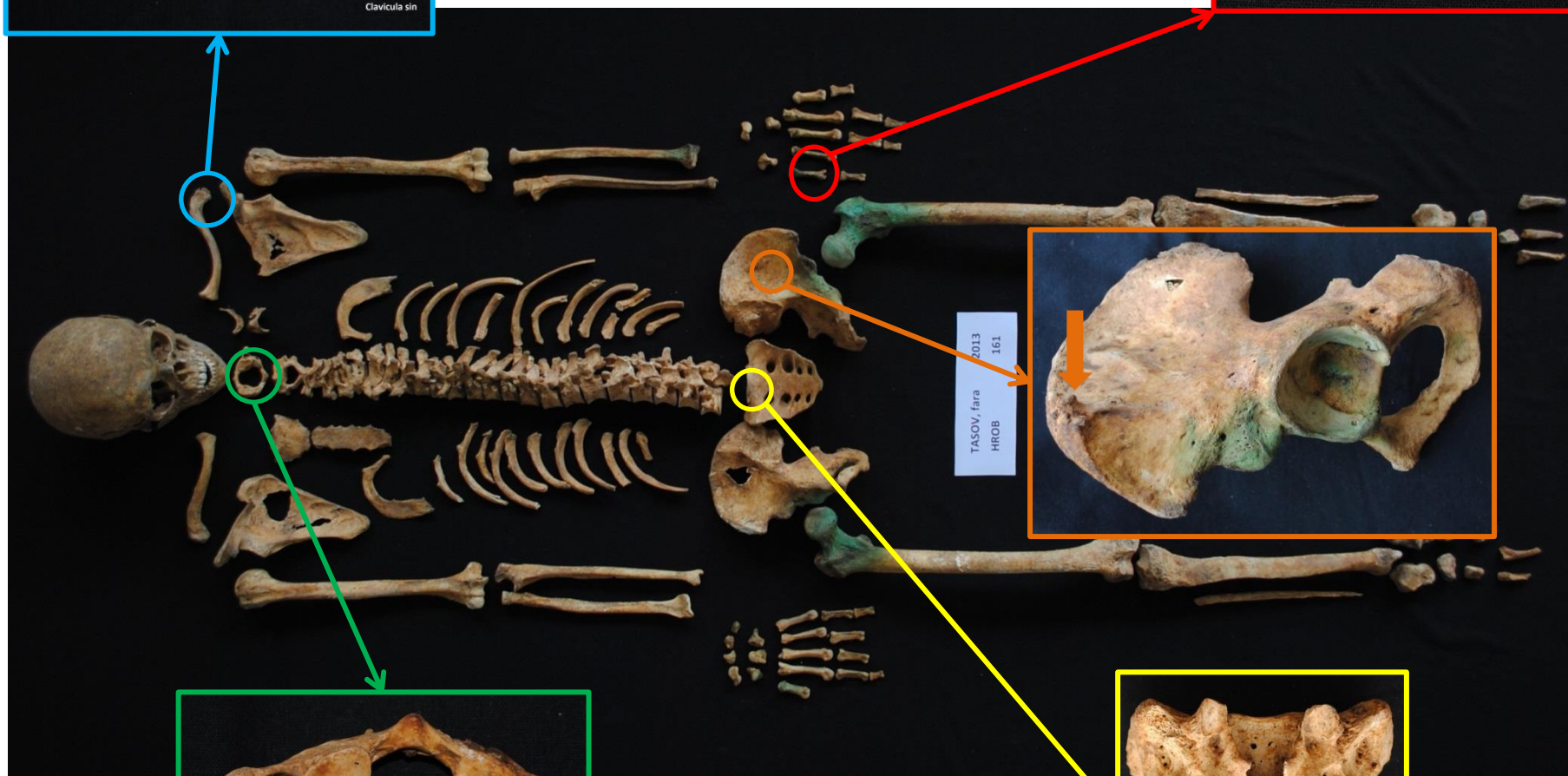
Muž, 50-65 let, 171,5 cm

podzim 2022

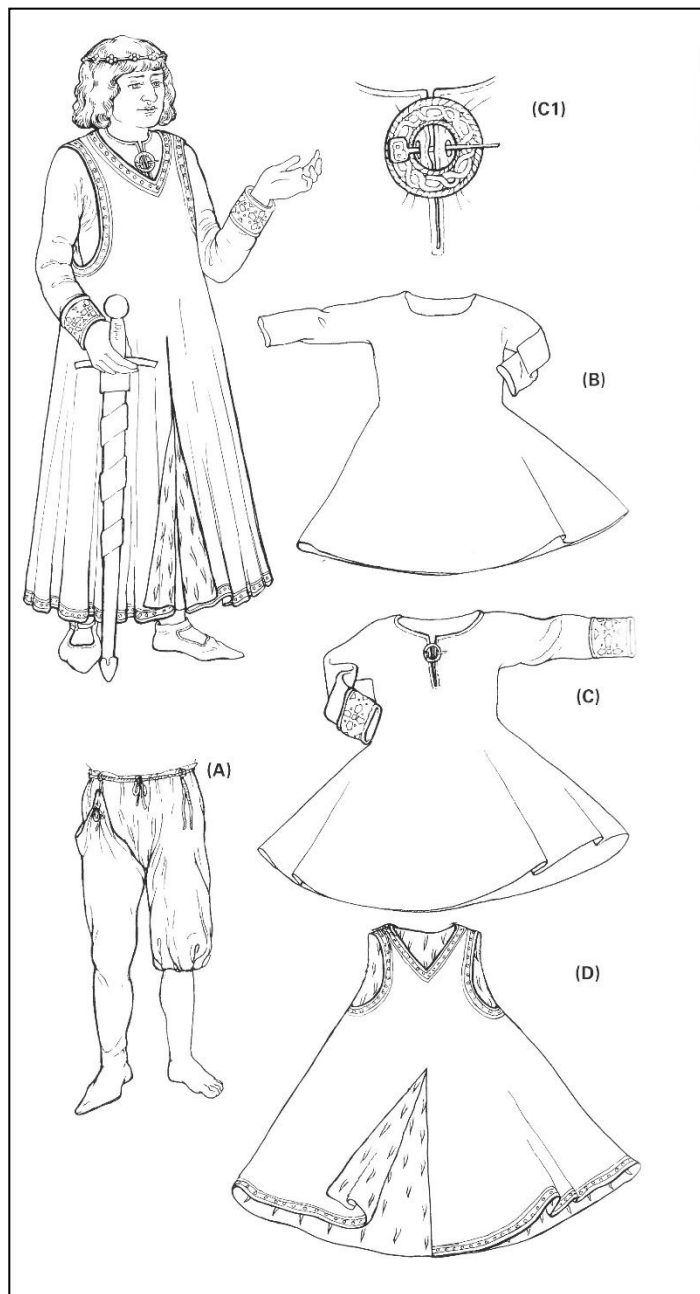

Hrob 161

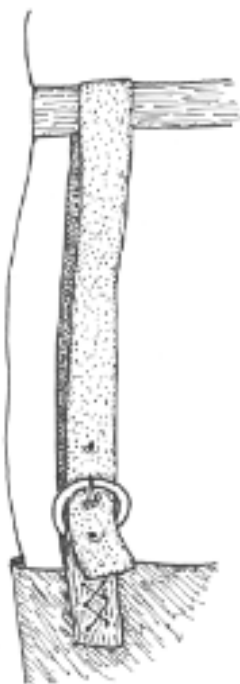
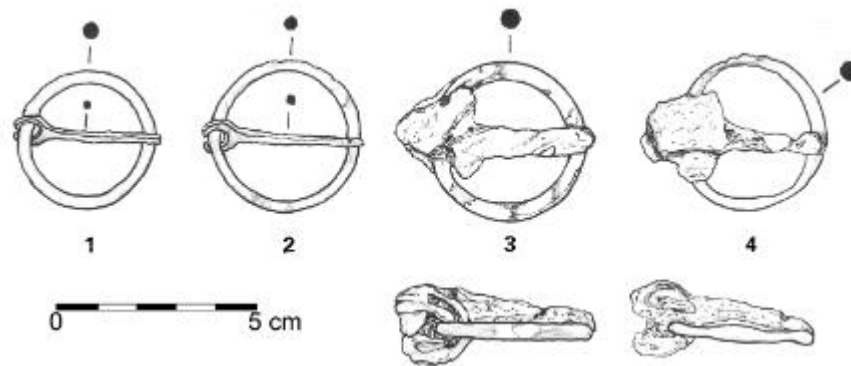
Muž, 40-55 let, 168 cm

Šlechtický oděv kolem roku 1300

Hrob 149

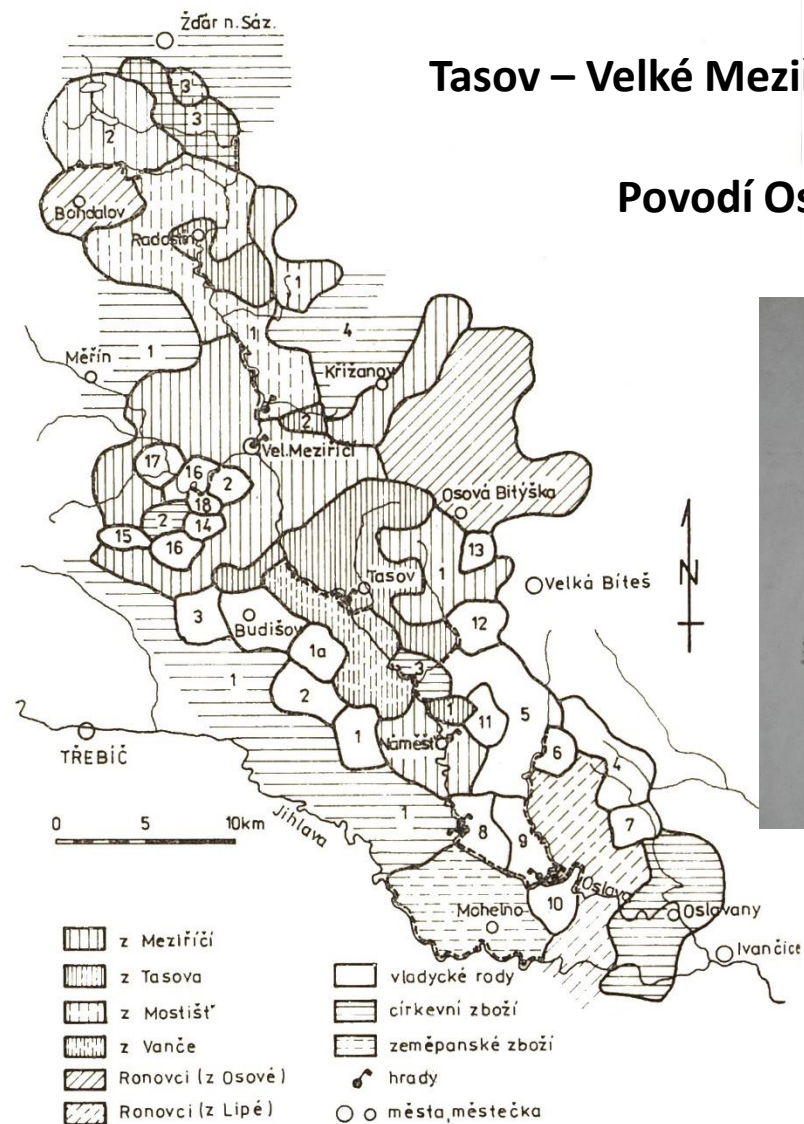
Hrob 161

Kdo byl pohřben v kapli sv. Jiří?

1. Osídlení povodí Oslavy ve 12. až 14. století

Tasov – Velké Meziříčí – Náměšť

Povodí Oslavy

Kdo byl pohřben v kapli sv. Jiří?

2. Tasov ve 13. až 14. století

1233 – Závíš z Tasova

1. třetina 13. století - rotunda

k. 1250 – kostel s obdélnou lodí; hrad

3. třetina 13. století – pohřební kaple

Tassenberg/Tasov

(1292, 1344, 1349, 1366, 1550)

Hrádek

(1390, 1569)

Kdo byl pohřben v kapli sv. Jiří?

3. Pohřební kaple

Symbol vysokého společenského postavení

Odraz sociálního statutu – šlechtická rodina píšící se po Tasovu

PÁNI Z TASOVA
(erbu křídla)

Kdo byl pohřben v kapli sv. Jiří?

Hrob 149

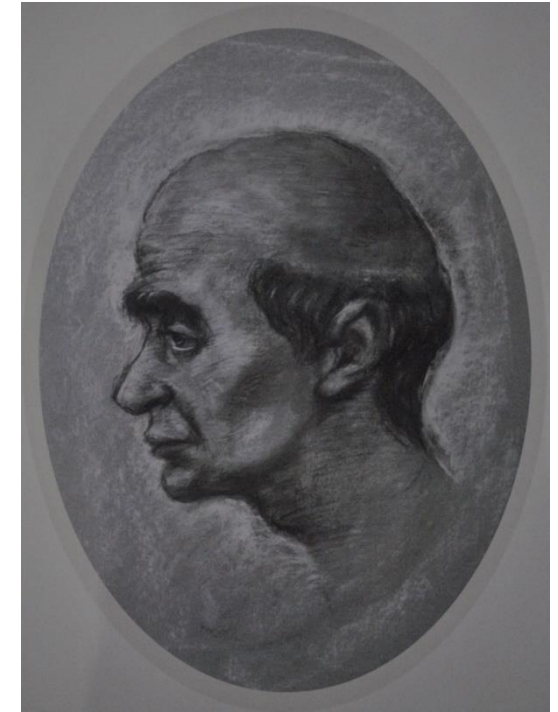
Muž, 50-65 let, 171,5 cm

1. pol. 14. století

A: 1314-1329: **Dobeš z Tasova/Meziříčí** (†1344), majitel tasovského hradu

B: 1321-1350: **Jan I. z Tasova** (†1344), syn Dobeše a dědic tasovského hradu a panství; r. 1349 odkazuje své majetky žďárskému klášteru a své sestře, r. 1350 podniká cestu do Říma, kde umírá

C: příslušníci druhé tasovské linie: **Tas II. z Tasova**, Dobšův bratr?; **Jan II. z Tasova** (1346-1358), olomoucký kanovník

Dobeš z Meziříčí a Tasova

(*k. 1290 - †1344)

Kdo byl pohřben v kapli sv. Jiří?

Hrob 161

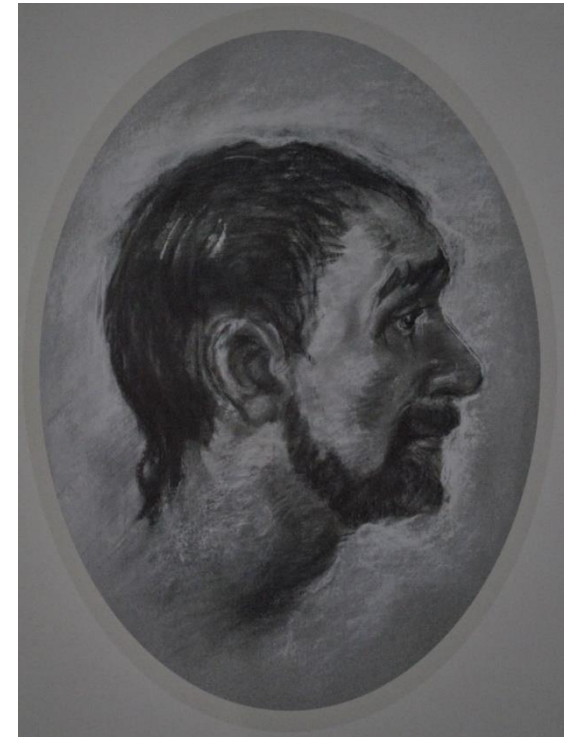
Muž, 40-55 let, 168 cm

3. třet. 13. století až 1. třet. 14. století

A: 1240-1281: **Vznata z Tasova** (†1293), majitel Tasova a zakladatel tasovského hradu; 1261-1274 moravský stolník; důvěrník Přemysla Otakara II., člen mírových misí s uh. králem (1271) a řím. králem (1277); 1281 získává Velké Meziříčí a Lomnici

B: 1277-1297: **Tas z Lomnice/Tasova** (†1312), syn Vznaty, majitel Tasova a tasovského hradu (Tassenberg); moravský stolník; člen družiny Přemysla Otakara II. a Václava II.

C: 1293-1300: **Jenec z Lomnice** (†1309), syn Tasův, svědek několika listin

Vznata z Tasova

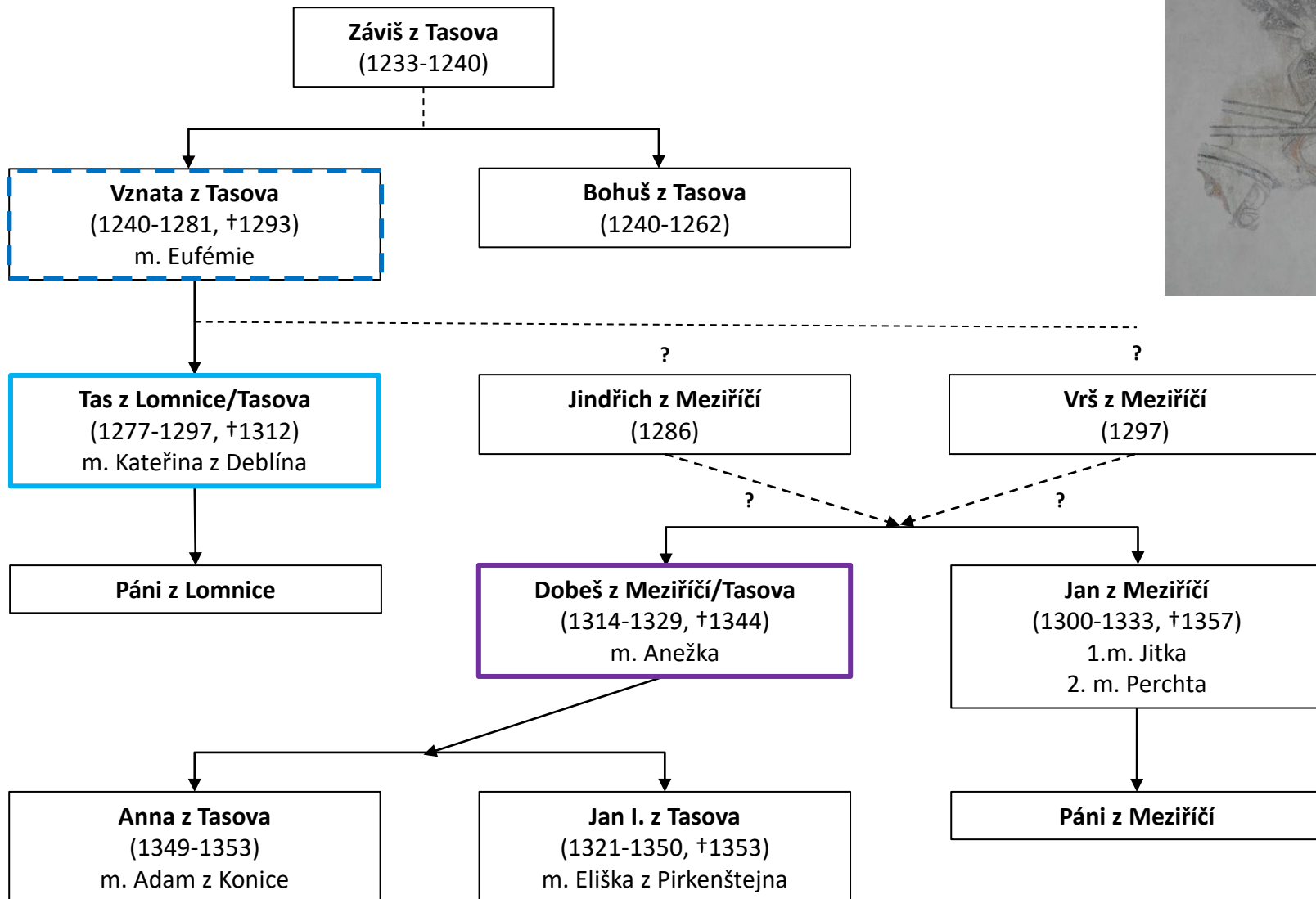
(*k. 1220 - †1293)

Tas z Lomnice/Tasova

(*k. 1255 - †1312)

Kdo byl pohřben v kapli sv. Jiří?

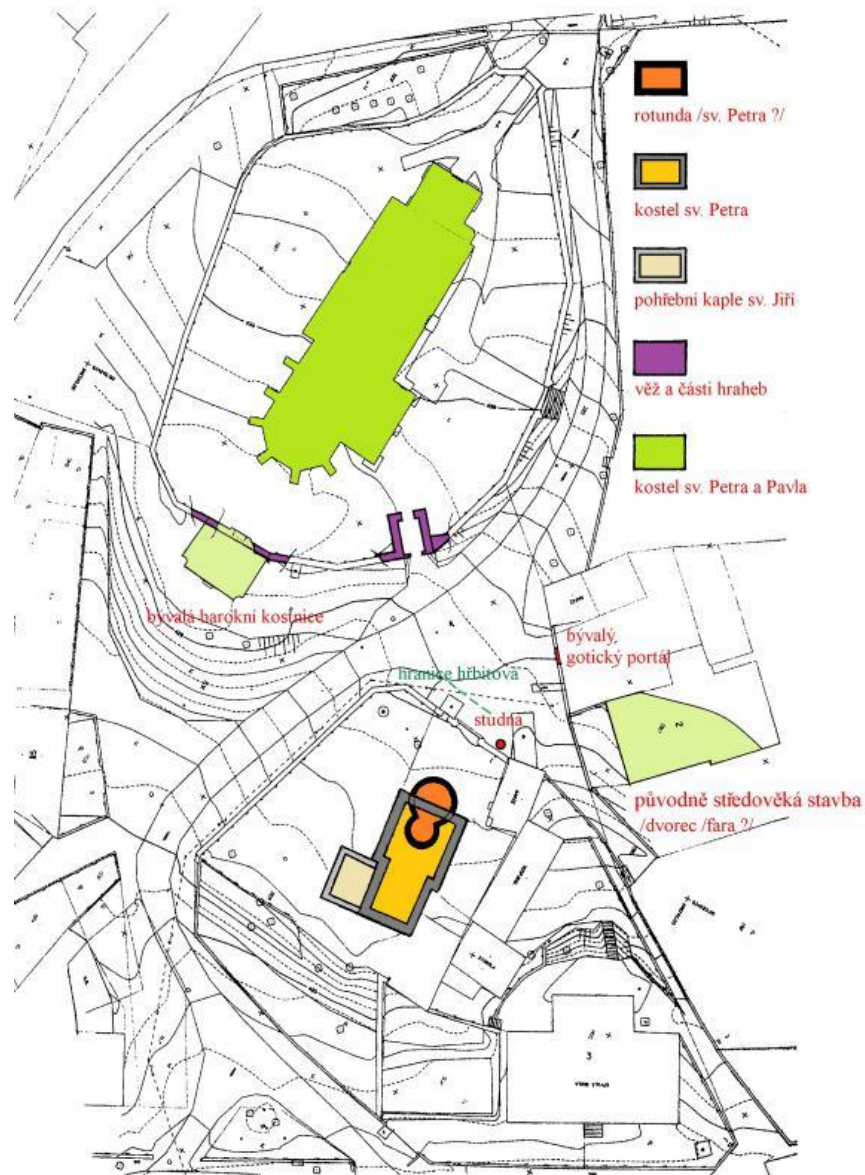
4. Páni z Tasova

Šlechtické sídlo v Tasově

- významná lokalita středověké kolonizace – sídlo nejstarší větve Tasovců
- mocenské a církevní centrum horního toku Osavy
- původně dřevěno-hlinité dvorec, později kamenné opevněné sídlo (Tassenberg)
- 2 románské/raně gotické kostely: sv. Petra a sv. Václava
- od poloviny 14. století vrcholně gotický kostel sv. Petra a Pavla
- pohřební kaple šlechtických majitelů jako doklad významného společenského postavení
- v kapli asi pohřben **Dobeš z Tasova** (+1344) a pravděpodobně jeho strýc (?) **Tas z Tasova/Tassenberga** (+1312), resp. děd (?) **Vznata z Tasova** (+1293)

Tasov 2014

